

ÖVERSYN AV UPPLÄGGET FÖR FÖRDJUPNINGSKURSER PÅ JURISTPROGRAMMET

Skrivelse till Fakultetsnämnden vid Juridiska fakulteten, Uppsala universitet

1 Inledning

Juridiska föreningen inledde under våren 2017 en granskning av det nuvarande upplägget för fördjupningskurser på juristprogrammet vid Uppsala universitet. Denna skrivelse är slutprodukten av det arbetet, genom vilken Juridiska föreningen vill föreslå ett antal förändringar i det nuvarande upplägget. En jämförelse mellan Juridiska föreningens åsiktsprogram och det nuvarande upplägget för fördjupningskurser visar att det på flera punkter finns viss diskrepans mellan det nu gällande systemet och studenternas åsikter och önskemål. Det är mot denna bakgrund som Juridiska föreningen nu önskar påkalla en översyn av systemet för fastställande av fördjupningskursutbud, samt vissa av de krav som fakulteten i dagsläget ställer på studenterna i fråga om fördjupningskurser. Relevanta avsnitt ur Juridiska föreningens åsiktsprogram har bilagts denna skrivelse.

Juridiska föreningen föreslår ändringar på fyra punkter. För det första är Juridiska föreningen kritisk till hur utbudet av fördjupningskurser bestäms, och vill framför allt att studenternas efterfrågan i ökad utsträckning ska styra vilka kurser som erbjuds. Vidare är det Juridiska föreningens åsikt att RoA:n inte bör vara en obligatorisk kurs på fördjupningsnivå, utan att denna istället bör integreras i grundutbildningen på juristprogrammet. Som ett tredje förslag på förändring anser Juridiska föreningen att det inte är motiverat att kräva att alla studenter väljer en 30 hp-kurs inom ramen för sitt disponibla utrymme för fördjupningskurser, och att detta krav därför bör avskaffas. Slutligen är det Juridiska föreningens uppfattning att valbara praktikkurser om 15 eller 30 hp bör erbjudas som fördjupningskurser.

2 Systemet för fastställande av utbud för fördjupningskurser bör ändras

Den första och viktigaste punkten är enligt Juridiska föreningen hur utbudet av fördjupningskurser fastställs. Vi anser att det nuvarande upplägget med ett poolsystem inte längre uppfyller sitt ursprungliga syfte. När systemet infördes var det svårt att få lärare att ge fördjupningskurser, och systemet med urval vid poolmöten syftade därför till att förmå lärarna att erbjuda fördjupningskurser. I dagsläget är situationen annorlunda; många lärare vill ge fördjupningskurser, och som Juridiska föreningen förstått det är det inte alltid alldeles enkelt att vid poolmötena förhandla fram vilka kurser som ska erbjudas. Dessutom tycks det finnas vissa informella standarder, som lite förenklat skulle innebära att senioritetsgraden (eller yrkestiteln) hos läraren riskerar att få större betydelse vid fastställandet av fördjupningskursutbudet än vad som är motiverat.

Juridiska föreningen anser att alla lärare som vill ge en fördjupningskurs ska få erbjuda kursen utan att något urval först görs inom ramen för poolerna på det sätt som nu sker. Möjligen bör det även finnas ett visst krav på senioritet (dock inte överdrivet högt ställt), eller ett krav på att en forskningsanknytning ska kunna dokumenteras. De kurser som sedan får ett tillräckligt stort antal sökande studenter blir av, övriga ställs in. På så sätt får studenternas önskemål på fördjupning större betydelse. Juridiska föreningen anser är ett tungt vägande intresse när det

kommer till kurser på fördjupningsnivå, eftersom detta är den första och enda reella chanser för studenterna att välja någon form av inriktning och fördjupning på ett mycket brett yrkesprogram. I anslutning till detta är det också Juridiska föreningens åsikt att populära kurser ska kunna ges både på höst- och vårterminen, i den utsträckning det finns lärare som vill och kan ge kursen.

Ett problem som skulle kunna uppstå till följd av en sådan "marknadsmässig" princip för fastställande av fördjupningskursutbudet som nu föreslagits, är hur undervisande lärare ska kunna planera och schemalägga sina undervisningstimmar. Detta eftersom det oundvikligen kommer att råda viss osäkerhet kring vilka kurser som i slutändan blir av när man måste vänta in utfallet av studenternas ansökningar. Juridiska föreningens uppfattning är dock att detta problem inte bör överdrivas utan med största sannolikhet skulle kunna hanteras även med vårt föreslagna upplägg för fastställande av kursutbudet. Detta särskilt mot bakgrund av att lärarna på juristprogrammet, såvitt vi känner till, ges en relativt stor tidsrymd för att planera sina undervisningstimmar.

3 RoA:n bör inte vara en obligatorisk fördjupningskurs

Ett andra ändringsförslag gäller RoA:ns plats på utbildningen, och huruvida kursen ska vara obligatorisk eller inte. Juridiska föreningens inställning är att RoA:n bör erbjudas som valbar fördjupningskurs, men att den inte längre bör vara obligatorisk. Detta särskilt mot bakgrund av att det är vår uppfattning att kursen skulle kunna integreras i grundutbildningen i större utsträckning än vad som nu sker. En sådan integrering diskuterades också något på fakultetens utbildningsdag den 17 oktober 2017, och Juridiska föreningen upplevde att förhållandevis många deltagare var positivt inställda till detta. Som ett alternativ till "metoddelen" på RoA:n, vilken syftar till att förbereda studenterna inför examensuppsatsen och rättsvetenskapligt skrivande i allmänhet, ser vi gärna att det erbjuds icke obligatoriska uppsatskurser på 15 hp för intresserade studenter. Ett förslag på upplägg skulle kunna vara ett inledande block med undervisning om metod vid uppsatsskrivande, följt av ett block där studenten får sätta sina färdigheter på prov och skriva en kortare uppsats.

4 Kravet på att läsa en 30 hp-kurs på fördjupningsnivå bör avskaffas

Juridiska föreningens inställning är att kravet på att läsa en 30 hp-kurs på fördjupningsnivå bör avskaffas. Det huvudsakliga argumentet för att upprätthålla kravet är att studenterna genom kursernas uppsatsmoment förbereds inför sitt kommande examensarbete. Som framgått ovan, under avsnitt 3, föreslår Juridiska föreningen att det erbjuds rena uppsatskurser på 15 hp, vilket enligt vår mening skulle vara ett bättre sätt att uppnå samma effekt. Om möjligheten till en sådan fördjupningskurs ges behöver inte studenterna läsa en 30 hp-kurs för att få den förberedelsen. Dessutom medför detta förslag ett ökat utrymme för antalet valbara kurser studenterna kan läsa, vilken möjliggör bredare specialiseringar än nuvarande ordning. Mot bakgrund av studenternas intressen och önskemål, som de framgår av bl.a. åsiktsprogrammet, är detta önskvärt.

5 Valbara praktikkurser bör införas

Ett sista förslag från Juridiska föreningen är att det ska erbjudas praktikkurser på 15 eller 30 hp. Den enda möjligheten juristprogrammet ger till praktik är i nuläget uppsatspraktik i samband med examensarbetet. Med hänsyn till att juristprogrammet är en yrkesutbildning anser vi att det skulle vara önskvärt om det fanns fler möjligheter till praktik, eftersom det skulle möjliggöra för studenterna att möta arbetslivet tidigare och i ökad utsträckning. Det bör i så fall enligt Juridiska föreningens uppfattning vara studentens eget ansvar att hitta en lämplig praktikplats.

Något som särskilt måste tas i beaktande om praktikkurser införs är hur betygssättningen ska hanteras. Detta måste naturligtvis göras på ett rättssäkert sätt. Juridiska föreningens uppfattning är att eventuella problem kring betygssättningen skulle gå att hantera, men vill i detta hänseende uppmana fakultetens företrädare att närmare diskutera tänkbara lösningsförslag. Ett alternativ, som förekommer på juristprogrammet i Umeå, är att praktiken genomförs under i 8 veckor följt av 2 veckor där en reflekterande promemoria om praktiken författas. Promemorian utgör därefter underlag för betygssättning.

6 Avslutning

Som framgått är det Juridiska föreningens uppfattning att det nuvarande upplägget för fördjupningskurser på juristprogrammet inte överensstämmer med studenternas intressen på ett antal punkter. Samtidigt ser vi inte något bärande skäl till att inte tillmäta studentintresset större betydelse än vad som nu sker. Juridiska föreningen föreslår därför ändringar på de fyra punkter som framgått ovan. Det är vår förhoppning att Fakultetsnämnden är intresserad av och tar till sig dessa förslag. Vi ser fram emot en fortsatt dialog för att i slutändan nå fram till ett lämpligare upplägg för fördjupningskurserna på juristprogrammet.